Europski parlament
2024-2029

Odbor za prava žena i rodnu ravnopravnost

2025/2156(DEC)

28.1.2026

MIŠLJENJE

Odbora za prava žena i rodnu ravnopravnost

upućeno Odboru za proračunski nadzor

o razrješnici za izvršenje proračuna agencija Europske unije za financijsku godinu 2024. – agencije
(2025/2156(DEC))

Izvjestiteljica za mišljenje: Raquel García Hermida-Van Der Walle

PA_NonLegDec

MIŠLJENJE

Odbor za prava žena i rodnu ravnopravnost poziva Odbor za proračunski nadzor da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće:

A. budući da je rodna ravnopravnost jedna od temeljnih vrijednosti Unije i da je Unija predana promicanju rodne ravnopravnosti u svim svojim aktivnostima, kako je utvrđeno u članku 8. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), čime se uspostavlja načelo rodno osviještene politike i rodno osjetljivog proračuna; budući da rodna ravnopravnost mora biti uključena u sve politike i aktivnosti EU-a;

B. budući da je Europski institut za ravnopravnost spolova (EIGE) osnovan kako bi doprinio rodnoj ravnopravnosti u Uniji te kako bi je promicao, među ostalim uključivanjem rodne osviještenosti u sve politike Unije i nacionalne politike koje iz njih proizlaze, suzbijanjem rodne diskriminacije te podizanjem razine osviještenosti građana Unije o rodnoj ravnopravnosti, što je zadaća u kojoj se EIGE pokazao važnim i djelotvornim; budući da je utvrđivanje godišnjih i višegodišnjih programa EIGE-a dosljedno usklađeno s trenutačnim prioritetima Unije; budući da EIGE sve više podupire agencije i tijela EU-a u integraciji rodnih perspektiva u njihovo programiranje i operacije;

C. budući da se u sve programe financiranja u sljedećem VFO-u trebaju uključiti ciljevi rodne ravnopravnosti, rodno osviještene politike i rodno osjetljivog proračuna;

D. budući da se od 2010. ukupni indeks rodne ravnopravnosti EU-a povećao za 7,9 bodova, te da unatoč tom dugoročnom uzlaznom trendu indeks rodne ravnopravnosti za 2025. pokazuje da su države članice ostvarile ograničen napredak, pri čemu je rezultat za EU 63,4 boda te da se indeks rodne ravnopravnosti za 2024. povećao za samo 0,8 bodova; budući da prema indeksu rodne ravnopravnosti za 2025. do rodne ravnopravnosti u EU-u neće doći još najmanje 50 godina; budući da je u drugim područjima, kao što su zdravlje i obrazovanje žena, napredak stagnirao te je čak došlo do nazadovanja; budući da indeks za 2024. pokazuje velike razlike među državama članicama (najviši rezultat je 82,0, a najniži 57,5), što upućuje na trajne nejednakosti diljem Unije i potrebu za kontinuiranim praćenjem i potporom agencija kao što je EIGE;

E. budući da na rodnu ravnopravnost u Uniji posebno utječu posljedice rata u Ukrajini, kriza povezana s troškovima života, koja nerazmjerno pogađa žene, i nazadovanja u pogledu rodne ravnopravnosti i prava žena, posebno u pogledu spolnog i reproduktivnog zdravlja i s njim povezanih prava u nekoliko država članica; budući da se time dodatno produbljuju nejednakosti i ugrožava rodna ravnopravnost;

F. budući da inflacija i dugogodišnje nedovoljno financiranje stavljaju sve veći pritisak na proračun EIGE-a i smanjuju operativne kapacitete EIGE-a, što je dovelo do nedostatka osoblja i trajnog financijskog opterećenja te agencije; budući da je u vanjskoj evaluaciji iz 2022. istaknut ozbiljan nedostatak osoblja u području rodno osviještene politike, zbog čega je EIGE u mogućnosti odgovoriti na samo četvrtinu zahtjeva za tehničkom

pomoći; budući da EIGE ima središnju ulogu u podupiranju institucija Unije i država članica u postizanju rodne ravnopravnosti; budući da se stoga naglašava da EIGE-u treba osigurati dostatne i stabilne financijske i ljudske resurse kako bi ispunjavao svoje zadaće;

G. budući da sve veća inflacija i povećanje korekcijskog koeficijenta za Litvu utječu na troškove EIGE-a povezane s plaćama, što stvara znatan izazov u ključnim operativnim područjima kao što je pružanje tehničke pomoći za rodno osviještenu politiku institucijama EU-a i državama članicama, kao i u njegovim aktivnostima prikupljanja podataka;

H. budući da je temeljna misija EIGE-a usmjerena na postizanje rodne ravnopravnosti u EU-u putem istraživanja, prikupljanja i priopćavanja podataka te razvoja metoda za poboljšanje statistike i prikupljanja podataka, zahvaljujući čemu se mjeri stanje rodne ravnopravnosti na razini EU-a i država članica; budući da je EIGE nastavio poboljšavati kvalitetu i usporedivost podataka razvrstanih po spolu diljem Unije, učvršćujući bazu dokaza dostupnu institucijama EU-a i državama članicama; budući da je EIGE proširio svoje digitalne alate i internetske platforme te poboljšao pristup statistici, metodološkim smjernicama i praktičnim resursima za oblikovatelje politika i dionike; budući da je EIGE ojačao suradnju s nacionalnim statističkim uredima i nadležnim tijelima; budući da je rad EIGE-a na rodno uvjetovanom nasilju, kao što je istraživanje EU-a o rodno uvjetovanom nasilju, u kojem su predstavljeni ključni rezultati na temelju podataka iz svih 27 država članica, doprinio postizanju cilja Unije da se poboljšaju prevencija, prikupljanje podataka i koordinacija politika u tom području;

I. budući da su EIGE-u dodijeljene dodatne zadaće povezane s provedbom i praćenjem novodonesenih direktiva EU-a, uključujući Direktivu (EU) 2022/2381 o poboljšanju rodne ravnoteže među direktorima uvrštenih trgovačkih društava, Direktivu (EU) 2023/970 o jednakim plaćama muškaraca i žena za jednak rad ili rad jednake vrijednosti, Direktivu (EU) 2019/1158 o ravnoteži između poslovnog i privatnog života roditelja i pružatelja skrbi te direktive (EU) 2024/1499 i 2024/1500 o obvezujućim standardima za tijela za jednakost, Direktivu (EU) 2024/1385 o suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, kao i pristupanje EU-a Konvenciji Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, tzv. Istanbulskoj konvenciji;

J. budući da te nove obveze zahtijevaju jačanje kapaciteta za praćenje zakonodavstva, izvješćivanje o usklađenosti i prikupljanje podataka, uključujući najmanje pet dodatnih radnih mjesta za privremene djelatnike i četiri radna mjesta za ugovorne djelatnike, kako ih je utvrdio EIGE, posebno kako bi se vratila radna mjesta ukinuta u prethodnim proračunskim ciklusima; budući da se novom Uredbom EU-a o kibernetičkoj sigurnosti od EIGE-a zahtijeva da ojača svoje sustave kibernetičke sigurnosti, uključujući imenovanje službenika za kibernetičku sigurnost i provedbu redovitih procjena i revizija; budući da bi EIGE-u bio potreban jedan ugovorni djelatnik (funkcijska skupina IV) za mjesto službenika za kibernetičku sigurnost i veća proračunska sredstva kako bi se ti zahtjevi ispunili; budući da je EIGE obvezan platiti 200 000 za nabavu obveznog novog financijskog softvera SUMMA, što čini gotovo 15 % njegova proračuna za glavu II.; budući da taj proračunski zahtjev nerazmjerno utječe na manje agencije; budući da bi rodno uravnoteženu zastupljenost među osobljem uvijek trebalo promicati u svim

agencijama EU-a, kao i unutar EIGE-a, putem rodno osjetljivih postupaka zapošljavanja;

1. podsjeća da je EIGE osnovan kako bi doprinosio promicanju i osnaživanju neovisnog istraživanja rodne ravnopravnosti, stavljao na raspolaganje podatke i alate za pomoć EU-u i njegovim državama članicama u osmišljavanju uključivih i rodno transformativnih politika, odnosno politika kojima se rješavaju temeljni uzroci rodne neravnopravnosti osporavanjem diskriminirajućih normi, neravnopravne podjele vlasti i štetnih praksi i čiji je cilj promijeniti društvene stavove i ponašanja prema stvarnoj rodnoj ravnopravnosti te uključiti rodnu ravnopravnost u sve svoje politike; konstatira važnost dostupnosti pouzdanih podataka razvrstanih po spolu kako bi se omogućilo donošenje politika na temelju dokaza; ističe da je hitno potrebno da Unija ostvari napredak u području rodne ravnopravnosti s obzirom na aktualne krize, kao što su ratovi i klimatska kriza; nadalje, ističe nazadovanje u pogledu rodne ravnopravnosti iza kojeg stoje antirodni i antidemokratski pokreti;

2. pozdravlja aktualnu suradnju između EIGE-a i Odbora za prava žena i rodnu ravnopravnost (FEMM), a posebno doprinos Instituta aktualnim naporima Odbora u pogledu rodno uvjetovanog nasilja, ravnoteže između poslovnog i privatnog života, razlike u plaćama i mirovinama između spolova, učinka kriza na žene, uključivanja rodno osviještene politike i donošenja rodno osjetljivog proračuna; prima na znanje vrijedan doprinos koji EIGE može dati svim odborima Europskog parlamenta i drugim agencijama EU-a kako bi se rodna dimenzija bolje integrirala u sve politike EU-a;

3. ponavlja poziv Parlamenta na povećanje financijskih sredstava i osoblja za EIGE, u skladu sa sve većim zahtjevima za tehničku pomoć i višim operativnim troškovima; stoga poziva Komisiju da predloži dostatna sredstva za Agenciju kako bi joj se omogućilo da ispunjava svoje zadaće i kako bi se odgovorilo na povećanu potražnju za stručnim znanjem, osigurao operativni kontinuitet i osnažili analitički i koordinacijski kapaciteti Agencije; poziva na povećanje trenutačnog plana radnih mjesta za 17 % kako bi se uzela u obzir potreba za najmanje pet dodatnih radnih mjesta za članove privremenog osoblja (AD) i četiri dodatna radna mjesta za ugovorno osoblje, kao i namjenska radna mjesta za kibernetičku sigurnost, zaštitu podataka i provedbu novih zakonodavnih obveza; naglašava potrebu za smanjenjem trenutačnog prekomjernog radnog opterećenja osoblja EIGE-a; poziva na predvidljiv i stabilan višegodišnji proračun za EIGE, kojim će se smanjiti opetovani prijenosi, omogućiti dugoročno planiranje i istraživački rad te osigurati zdravo i produktivno radno okruženje;

4. prima na znanje kontinuirano izvršenje proračuna EIGE-a od 95 % za njegov program rada i postizanje ciljeva iz izmijenjenog programskog dokumenta za razdoblje 2024. – 2026., unatoč manjku osoblja i visokim prijenosima, te činjenicu da je Revizorski sud potvrdio da njegova računovodstvena dokumentacija vjerno prikazuje njegovo financijsko stanje;

5. ističe da je EIGE 2024. ostvario svoje strateške ciljeve doprinosa informiranijem donošenju politika i odluka utemeljenom na dokazima kako bi se postigla rodna ravnopravnost i suzbila diskriminacija na temelju spola, kako bi se podržalo uključivanje rodne perspektive u politike EU-a i nacionalne politike koje iz njih proizlaze te kako bi se učinkovito promicala rodna ravnopravnost među ključnim

dionicima i ciljnim skupinama; nadalje, ističe da su ta postignuća ostvarena unatoč strukturnom manjku osoblja, čime se potvrđuje potreba za dodatnim sredstvima kako bi se zajamčila buduća uspješnost;

6. upozorava da bez ciljanog dodatnog osoblja i ulaganja postoji rizik da EIGE neće moći ispuniti svoje obveze koje proizlaze iz novodonesenog zakonodavstva ili odgovoriti na povećane zahtjeve koji proizlaze iz novih političkih inicijativa Unije; naglašava da je proračun EIGE-a pod dodatnim pritiskom zbog proračunskih zahtjeva kao što je kupnja sustava SUMMA; ističe da se pri dodjeli dodatnih proračunskih sredstava moraju uzeti u obzir obvezni rashodi koji se očekuju od agencija; poziva na stabilan i pojačan proračun za EIGE, kao jedan od prioriteta povezanih s rodnom ravnopravnosti u sljedećem višegodišnjem financijskom okviru (VFO), kako bi se osiguralo da ta agencija i dalje može jamčiti visokokvalitetna istraživanja, podatke i političku potporu u svim prioritetnim područjima Unije;

7. smatra da se može dati razrješnica direktorici Europskog instituta za ravnopravnost spolova za izvršenje proračuna Instituta za financijsku godinu 2024.

PRILOG: PRIJAVA PRIMLJENIH INFORMACIJA

Izvjestiteljica za mišljenje izjavljuje, pod svojom isključivom odgovornošću, da u svoje mišljenje nije uključila nikakve informacije predstavnika interesnih skupina obuhvaćenih područjem primjene Međuinstitucijskog sporazuma o obveznom registru transparentnosti[1] ili predstavnika javnih tijela trećih zemalja, uključujući njihove diplomatske misije i veleposlanstva, koje treba navesti u ovome Prilogu u skladu s člankom 8. Priloga I. Poslovniku.

[1] Međuinstitucijski sporazum od 20. svibnja 2021. Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o obveznom registru transparentnosti (SL L 207, 11.6.2021., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	27.1.2026
Rezultat konačnog glasovanja	+: 24 –: 9 0: 1

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE
U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

24	+
PPE	Rosa Estaràs Ferragut, Arba Kokalari, Ewa Kopacz, Verena Mertens, Mirosława Nykiel, Giusi Princi, Maria Walsh
Renew	Abir Al-Sahlani, Raquel García Hermida-Van Der Walle, Lucia Yar, Dainius Žalimas
S&D	Gabriela Firea, Heléne Fritzon, Lina Gálvez, Maria Noichl, Joanna Scheuring-Wielgus, Cecilia Strada, Marko Vešligaj
The Left	Hanna Gedin, Irene Montero, Carolina Morace
Verts/ALE	Mélissa Camara, Alexandra Geese, Benedetta Scuderi

9	-
ECR	Chiara Gemma, Beatrice Timgren
ESN	Christine Anderson
NI	Fernand Kartheiser
PfE	Mathilde Androuët, Mireia Borrás Pabón, Elisabeth Dieringer, Margarita de la Pisa Carrión, Anders Vistisen

1	0
NI	Judita Laššáková

Korišteni znakovi:
+ : za
- : protiv
0 : suzdržani